ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ପ୍ରତିବେଦନ
ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗର ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା ଉପରେ
ମାର୍ଚ୍ଚ 2022ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ

SUPREME AUDIT INSTITUTION OF INDIA
लोकहितार्थ सत्यनिष्ठा
Dedicated to Truth in Public Interest

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ବର୍ଷ 2024ର ପ୍ରତିବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1

ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ପ୍ରତିବେଦନ
ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗର ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା ଉପରେ
ମାର୍ଚ୍ଚ 2022ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ

ଓଡିଶା ସରକାର

ବର୍ଷ 2024ର ପ୍ରତିବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1

ସୂଚୀପତ୍ର

ବିଷୟ	ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା	
	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ସଂଖ୍ୟା	ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା
ମୁଖବନ୍ଧ		v
ବିହଙ୍ଗାବଲୋକନ		vii-xiii
ଅଧ୍ୟାୟ I : ଉପକ୍ରମ		
ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଦର୍ଶନର ସାରାଂଶ		
ଉପକ୍ରମ	1.1	1-4
ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ ନିଗମ ଏବଂ ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକରେ ବିନିଯୋଗ	1.2	5-9
ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇଗୁଡ଼ିକରୁ ଉପାର୍ଜନ	1.3	9-13
ଉତ୍ପାଦନର ମୂଲ୍ୟ	1.4	13-17
ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା	1.5	17
ସିଏଜିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକରେ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି	1.6	17
ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହିସାବ ଦାଖଲ	1.7	17-19
ସିଏଜିଙ୍କ ତଦାରଖ–ହିସାବଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା ଏବଂ ଅନୁପୂରକ ସମୀକ୍ଷା	1.8	19-20
ସିଏଜିଙ୍କ ତଦାରଖ ଭୂମିକାର ଫଳାଫଳ	1.9	20-29
ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଯେଉଁଠାରେ ସିଏଜି ଏକମାତ୍ର ସମୀକ୍ଷକ	1.10	29-30
ହିସାବ ମାନଦଣ୍ଡ/ ଇଣ୍ଡ ଏଏସ୍ ପ୍ରାବଧାନର ଅନୁପାଳନ ନକରିବା	1.11	30
ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଚିଠି	1.12	30-31
ସୁପାରିଶ	1.13	31
ଅଧ୍ୟାୟ II : କ୍ଷତି ସହୁଥିବା ପିଏସ୍‌ୟୁଗୁଡ଼ିକ ଚାଲୁ ରଖିବାର ଯଥାର୍ଥତା ଉପରେ ବିସ୍ତୃତ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା		
ଉପକ୍ରମ	2.1	33
ପରିସର ଏବଂ ପଦ୍ଧତି	2.2	33-34
ସମୀକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ	2.3	34
ସମୀକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ	2.4	34
ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋ ଲିମିଟେଡ୍	2.5	34-50
ଓଡିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (ଇଡ୍‌କଲ୍) ଏବଂ ଏହାର ସହଯୋଗୀ କମ୍ପାନୀ ଯଥା, ଇଡ୍‌କଲ୍ ଫେରୋକ୍ରମ ଏବଂ ଆଲଏଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ଇଫ୍‌କାଲ୍) ଏବଂ ଇଡ୍‌କଲ୍ କଳିଙ୍ଗ ଆଇରନ୍ ୱାର୍କ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ (ଆଇକେଆଇଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଲ୍)	2.6	51-72
ଓଡିଶା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍	2.7	73-82
ଅଧ୍ୟାୟ III : ଓଡିଶାରେ ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ମିଶନ ଅଧୀନରେ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଉପରେ ବିସ୍ତୃତ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା		
ଉପକ୍ରମ	3.1	83-84
ସମୀକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ	3.2	85
ସମୀକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ	3.3	85
ସମୀକ୍ଷା ପରିସର	3.4	85
ସମୀକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି	3.5	85
ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ଯୋଜନା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା	3.6	86-100
ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା	3.7	100-104

ବିଷୟ	ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା	
	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ସଂଖ୍ୟା	ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା
ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା	3.8	104-107
ଉପସଂହାର	-	107-108
ସୁପାରିଶ	-	108
ଅଧ୍ୟାୟ IV : ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟ		
ଓଡିଶା ବିଦ୍ୟୁତ ନିୟାମକ ଆୟୋଗ		
ପରିହାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷତି	4.1	109-111
ଓଡିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍		
ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ଉପରେ ଅବାଞ୍ଛିତ ବୋଝ	4.2	111-112
ବୈଧାନିକ ଦେୟର ସ୍ୱଳ୍ପ ପଇଠ	4.3	112-113
ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋ ଲିମିଟେଡ୍		
ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଜୋରିମାନା ଦେୟ	4.4	114-116
ଓଡିଶା ବିଦ୍ୟୁତ ସଞ୍ଚାରଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍		
ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ	4.5	116-117
ଓଡିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍		
ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ	4.6	118-119
ଅପରିଣାମଦର୍ଶୀ ଖର୍ଚ୍ଚ	4.7	120-121
ରାଜସ୍ୱ ହାନି	4.8	121-123
କ୍ରୋମ ପଥରର ସର୍ବନିମ୍ନ ମୂଲ୍ୟର ଭୁଲ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ	4.9	123-124
ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଆରକ୍ଷୀ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ କଲ୍ୟାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍		
ସୁଧର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷତି	4.10	124-126
ଭୁବନେଶ୍ୱର ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ଲିମିଟେଡ୍		
ନିରର୍ଥକ ଖର୍ଚ୍ଚ	4.11	126-128
ନିଷ୍ଫଳ ବ୍ୟୟ	4.12	128-129
ଓଡିଶା ଶିକ୍ଷା ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ		
ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା	4.13	130-131
ରାଜସ୍ୱ ହାନି	4.14	131-133

ପରିଶିଷ୍ଟ

ପରିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	*ବିଷୟ*	*ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା*	
		ଅନୁଚ୍ଛେଦ ସଂଖ୍ୟା	ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା
1	82ଟି ସରକାରୀ ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ ଏବଂ ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇର ତାଲିକା	1.1.3	135-137
2	ପରିସମାପନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଥିବା ନିଷ୍କ୍ରିୟ କମ୍ପାନୀ ସମୂହର ବକେୟା ହିସାବଗୁଡିକର ବିବରଣୀ	1.1.3 ଏବଂ 1.7.2	138-139
3	ବକେୟା ହିସାବଗୁଡିକର ବିବରଣୀ	1.1.3 ଏବଂ 1.7.2	140

ପରିଶିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	ବିଷୟ	ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା	
		ଅନୁଚ୍ଛେଦ ସଂଖ୍ୟା	ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା
4	ଓଡିଶାର ଜିଏସ୍‌ଡିପି ତୁଳନାରେ ବିଭାଗ-ୱାରୀ କାରବାରର ବିବରଣୀ	1.1.4	141-142
5	ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ-ୱାରୀ ସମୁଦାୟ ସମ୍ପତ୍ତି ଓ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଋଣର ତୁଳନାତ୍ମକ ବିବରଣୀ	1.2.2.2	142
6	2020-21 ଏବଂ 2021-22 ମଧ୍ୟରେ 11ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା କ୍ଷତି	1.3.2	143
7	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା ଋଣାତ୍ମକ ନିଟ୍ ମୂଲ୍ୟ ଥିବା ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇଗୁଡିକର ତାଲିକା	1.3.3	144
8	ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡିକ ଦ୍ୱାରା ପଇଠ ହୋଇନଥିବା ଲାଭାଂଶ	1.3.4	145
9	ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇଗୁଡିକର ଉତ୍ପାଦନର ମୂଲ୍ୟ, ମୋଟ ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ନିୟୋଜିତ ପୁଞ୍ଜି	1.4	146
10	ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇଗୁଡିକର ନିୟୋଜିତ ପୁଞ୍ଜି ଉପରେ ଉପାର୍ଜନ	1.4.1	147-148
11	ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇଗୁଡିକର ଇକ୍ୱିଟି ଉପରେ ଉପାର୍ଜନ	1.4.2	149-151
12	27ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇର ଉପାର୍ଜନର ପ୍ରକୃତ ହାର	1.4.3	152
13	ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇଗୁଡିକର ତାଲିକା ଯେଉଁଠାରେ ସିଏଜିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି	1.9.1.2	153
14	କମ୍ପାନୀଗୁଡିକର ବିବରଣୀ ଯେଉଁଠାରେ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ହିସାବ ମାନଦଣ୍ଡ/ଇଣ୍ଡ ଏଏସ୍‌ର ଅନୁପାଳନ ହୋଇନଥିଲା	1.11	154
15	ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇଗୁଡିକର ତାଲିକା ଯେଉଁଗୁଡିକ ପାଇଁ ସିଏଜିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଚିଠି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା	1.12	155
16	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022ରେ ଶେଷ ହେଉଥିବା ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋ ଲିମିଟେଡ୍‌ର ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଦର୍ଶନ	2.5.3	156
17	ଓଡିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍(ଇଡ୍‌କଲ୍)ର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ଫଳାଫଳ	2.6.5	157-159
18	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022ରେ ଶେଷ ହେବାକୁ ଥିବା ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ପାଇଁ ଓଆର୍‌ଏଚ୍‌ଡିସି ଲିମିଟେଡ୍‌ର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ଫଳାଫଳ	2.7.4	160
19	ଓଡିଶା ଖଣି ନିଗମ ଦ୍ୱାରା କ୍ରୋମ ପଥର ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ମୂଳ ମୂଲ୍ୟର ଭୁଲ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହେତୁ ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତିର ଗଣନା	4.9	161
20	ସ୍ଥାୟୀ ଜମାଗୁଡିକର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ବନ୍ଦ କରିବା ହେତୁ ସୁଧ ବାବଦ କ୍ଷତି	4.10	162
	ସଂକ୍ଷେପଣ ଶବ୍ଦର ପରିଭାଷା	-	163-166

ମୁଖବନ୍ଧ

ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2022ରେ ସମାପ୍ତ ଦୁଇ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଯଥା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ବୈଧାନିକ ନିଗମଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା ଫଳାଫଳ ରହିଛି।

ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ (କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କ୍ଷମତା ଏବଂ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ) ଅଧିନିୟମ 1971ର ଧାରା 19କ (ସଂଶୋଧନ ସହିତ) ଅନୁଯାୟୀ ମାର୍ଚ୍ଚ 2022ରେ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ଦୁଇ ବର୍ଷ ପାଇଁ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଉପରେ ପ୍ରତିବେଦନ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଅଛି।

କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 2013ର ଧାରା 139 ଏବଂ 143 ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ହିସାବ ସମୀକ୍ଷା ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥାଏ। ବୈଧାନିକ ନିଗମଗୁଡ଼ିକର ସମୀକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯାହା ମାଧମରେ ନିଗମଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ।

ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକ 2020-22 ବର୍ଷର ନମୁନା ସମୀକ୍ଷାରେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୋଇଥିବା ଘଟଣା ସହିତ ପୂର୍ବ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୋଇଥିବା, କିନ୍ତୁ ପୂର୍ବ ସମୀକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇ ପାରିନଥିବା ଘଟଣା ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଅଛି। ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ, 2020-22ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଅଛି। ଏହି ପ୍ରତିବେଦନଟି ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟରେ ଥିବା 82ଟି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ (ପିଏସ୍‌ୟୁ) ଯାହାକି 64ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ, 15ଟି ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ତିନୋଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମକୁ ନେଇ ଗଠିତ ତାହାର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଯାହାର ସମୀକ୍ଷା ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା। ପ୍ରତିବେଦନରେ ଏକ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅଧ୍ୟାୟ, "କ୍ଷତି ସହୁଥିବା ପିଏସ୍‌ୟୁଗୁଡ଼ିକ ଚାଲୁ ରଖିବାର ଯଥାର୍ଥତା" ଉପରେ ବିସ୍ତୃତ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା ଏବଂ "ଓଡିଶାରେ ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ମିଶନ ଅଧିନରେ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା" ଉପରେ ବିସ୍ତୃତ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷାକୁ ମିଶାଇ 16 ଗୋଟି ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା ଅନୁଚ୍ଛେଦ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ।

ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଏବଂ ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସମୀକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁସାରେ ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇଅଛି।

ଅନୁଦିତ ପ୍ରତିବେଦନରେ ସନ୍ଦେହ ଜାତ ହେଲେ, ଇଂରାଜୀ ପ୍ରତିବେଦନ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବ।

ବିହଙ୍ଗାବଲୋକନ

ବିହଙ୍ଗାବଲୋକନ

ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ(ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ)ଗୁଡିକର ସମୀକ୍ଷାର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଉପରେ ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନ ଅପ୍ରେଲ 2020ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସମୟ ଅବଧିକୁ ପରିସରଭୁକ୍ତ କରେ। ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଦୁଇଟି ବିସ୍ତୃତ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା, ଯଥା: "ଓଡିଶାରେ ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ମିଶନ ଅଧିନରେ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା", "କ୍ଷତି ସହୁଥିବା ପିଏସ୍‌ୟୁଗୁଡିକ ଚାଲୁ ରଖିବାର ଯଥାର୍ଥତା" ଏବଂ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷାର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ।

ସମୀକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଣାମ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭାର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିବା ହେଉଛି ଏହି ପ୍ରତିବେଦନର ପ୍ରାଥମିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ। ସମୀକ୍ଷାର ଫଳାଫଳଗୁଡିକ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସଂଶୋଧନ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ କରିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ। ଏହା ନୀତି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମାଗୁଡିକୁ ପ୍ରଣୟନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ଯାହା ସଂଗଠନଗୁଡିକର ଉନ୍ନତ ପରିଚାଳନା କରିବା ସହିତ ଉନ୍ନତ ଶାସନରେ ସହାୟକ ହେବ।

ସଂସ୍ଥାଗୁଡିକର ବ୍ୟୟ, ପ୍ରାପ୍ତି, ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱଗୁଡିକ, ଏହାର ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନିୟମ, ଆଇନ, ବିନିୟମ, ବିଭିନ୍ନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଏବଂ ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଦେଶଗୁଡିକୁ ପାଳନ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ଜାଣିବାକୁ କରାଯାଉଥିବା ପରୀକ୍ଷାକୁ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା କୁହାଯାଏ।

I. ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡିକର ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଦର୍ଶନର ସାରାଂଶ

ଆଦେଶ

ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀଗୁଡିକର ସମୀକ୍ଷା ସିଏଜିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 2013ର ଧାରା 143(5)ରୁ 143(7), ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ (କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କ୍ଷମତା ଏବଂ ସେବାସର୍ତ୍ତ) ଅଧିନିୟମ, 1971ର ଧାରା 19 ଏବଂ ସେଥିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମାବଳୀର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁସାରେ କରାଯାଏ। କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 2013 ଅନୁଯାୟୀ ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକ (ସିଏଜି) ଚାର୍ଟାର୍ଡ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟମାନଙ୍କୁ କମ୍ପାନୀଗୁଡିକର ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି ଏବଂ ହିସାବଗୁଡିକ କିପରି ସମୀକ୍ଷା କରାଯିବ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥାଆନ୍ତି। ଏଥିସହ, ଏକ ଅନୁପୂରକ ସମୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ସିଏଜିଙ୍କର ଅଧିକାର ଅଛି।

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା, 64ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ, ତିନୋଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଏବଂ 15ଟି ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀକୁ ନେଇ ସିଏଜିଙ୍କ ସମୀକ୍ଷା ଅଧିନରେ 82ଟି ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ (ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ) ଥିଲା। ଏଥିମଧ୍ୟରୁ, 44ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇର ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଦର୍ଶନର ସାରାଂଶ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 1.1.1 ଏବଂ 1.1.3)

ରାଜ୍ୟ ଜିଏସ୍‌ଡିପିକୁ ଅବଦାନ

2021-22ରେ 44ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ 38,504.42 କୋଟି ଟଙ୍କାର କାରବାର କରିଥିଲେ। ଏହି କାରବାର ଓଡିଶାର ମୋଟ ରାଜ୍ୟ ଘରୋଇ ଉତ୍ପାଦ (ଜିଏସ୍‌ଡିପି)ର 6.03 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 1.1.4)

ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ, ନିଗମ ଏବଂ ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀଗୁଡିକରେ ବିନିଯୋଗ

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା, 32ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇରେ ବିନିଯୋଗ (ଇକ୍ୱିଟି ଏବଂ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଋଣ) 25,204.22 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା। 2021-22 ମଧ୍ୟରେ ଏହି 32ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇଗୁଡିକର ମୋଟ ଇକ୍ୱିଟି ହୋଲ୍ଡିଂରେ 3,561.40 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିଟ୍ ବୃଦ୍ଧି ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଛି ଯାହା ପାଞ୍ଚଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଇକ୍ୱିଟି ଅଂଶଧନ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀଗୁଡିକର ଇକ୍ୱିଟି ଅଂଶଧନ ବୃଦ୍ଧି ହେତୁ ହୋଇଥିଲା। 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା 32ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ନିଗମ ମଧ୍ୟରୁ 11ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇରେ

ବକେୟା ଥିବା ମୋଟ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଋଣ 15,903.38 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା। 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା, ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀଗୁଡିକରେ ଇକ୍ୱିଟି 933.08 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 1.2, 1.2.1, 1.2.2.1 ଏବଂ 1.2.3)

ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇଗୁଡିକରୁ ଉପାର୍ଜନ

21ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ନିଗମମାନଙ୍କର ଅର୍ଜିତ ଲାଭ 2021-22ରେ 3,289.86 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା ଯାହାକି 2020-21ରେ 23ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇମାନଙ୍କର 1,937.72 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା। ଏହି 21ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇର ଆରଓଇ 2021-22ରେ ଶତକଡା 22.37 ପ୍ରତିଶତ ତୁଳନାରେ 2020-21ରେ 23ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ କ୍ଷେତ୍ରରେ 20.04 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା। 11ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓ ନିଗମମାନଙ୍କର କ୍ଷତି 2021-22ରେ 2,423.12 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା। 2021-22ରେ 12ଟି ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଛଅଟି କମ୍ପାନୀ 3.33 କୋଟି ଟଙ୍କା ଲାଭ ହାସଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପାଞ୍ଚଟି କମ୍ପାନୀ 30.22 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲେ।

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା, 32ଟି ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ନିଗମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 11ଟି ଏକତ୍ରୀକୃତ ଭାବେ 8,980.85 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲେ। 11ଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇ ମଧ୍ୟରୁ ଆଠଟିର ନିଟ୍ ମୂଲ୍ୟ ଏକତ୍ରୀକୃତ କ୍ଷତି ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ କ୍ଷୟ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ନିଟ୍ ମୂଲ୍ୟ ଋଣାତ୍ମକ ଥିଲା। 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା ଏହି ଆଠଟି ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇର ନିଟ୍ ମୂଲ୍ୟ (-) 5,256.37 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ସାଧାରଣ ଅଂଶଧନ ବିନିଯୋଗ 3,443.97 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 1.3.1, 1.3.2 ଏବଂ 1.3.3)

ସିଏଜିଙ୍କ ତଦାରଖ ଭୂମିକା

ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡିକର ସମୀକ୍ଷା

କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 2013ର ଧାରା 139(5) ଏବଂ (7) ଅନୁଯାୟୀ ଭାରତର ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଏବଂ ମହାସମୀକ୍ଷକ ଏକ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀର ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି କରନ୍ତି। ସମୀକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ପ୍ରତିବେଦନ ଉପରେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଜାରି କରିବାର ଅଧିକାର ସିଏଜିଙ୍କର ଅଛି। କେତେକ ନିଗମକୁ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ବିଧାନ ଅନୁସାରେ ସେମାନଙ୍କର ବିବରଣୀକୁ ସିଏଜିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୀକ୍ଷା କରି ପ୍ରତିବେଦନକୁ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭାରେ ଦାଖଲ କରାଯାଏ।

ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡିକୁ ସଠିକ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ ନିର୍ବାହ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ସିଏଜି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗମାନଙ୍କ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଉପରେ ଏକ ତଦାରଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି। କ୍ଷମତା ବ୍ୟବହାର କରି କରାଯାଉଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡିକ ହେଲା:

- କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 2013ର ଧାରା 143(5) ଅନୁଯାୟୀ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଏବଂ
- କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 2013ର ଧାରା 143(6) ଅନୁଯାୟୀ ବୈଧାନିକ ସମୀକ୍ଷକମାନଙ୍କ ପ୍ରତିବେଦନ ଉପରେ ଅନୁପୂରକ ମନ୍ତବ୍ୟ ଜାରି କରିବା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 1.5 ଏବଂ 1.8.2)

ହିସାବଗୁଡିକର ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀତା

67ଟି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଏବଂ 15ଟି ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇମାନଙ୍କର ହିସାବ 2021-22 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଦାଖଲ କରିବାର ଥିଲା। ସମୁଦାୟ 13ଟି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଏବଂ ଦୁଇଟି ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇଗୁଡିକ 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2022 କିମ୍ବା ତା ପୂର୍ବରୁ ସିଏଜିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ହିସାବ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ। 54ଟି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଏବଂ 13ଟି ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଅନ୍ୟ ଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ଇମାନଙ୍କର ହିସାବ ବକେୟା ଥିଲା।

30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2022 ସୁଦ୍ଧା ଏକ ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଯଥା, ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ପଣ୍ୟାଗାର ନିଗମ 2019-20, 2020-21 ଏବଂ 2021-22 ପାଇଁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ବୈଧାନିକ ନିଗମ ଯଥା, ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଅର୍ଥ ନିଗମ ଏବଂ ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ସଡକ ପରିବହନ ନିଗମର 2021-22 ପାଇଁ ହିସାବ ପ୍ରତିକ୍ଷିତ ଥିଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 1.7.2)

II. ବିସ୍ତୃତ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା

କ୍ଷତି ସହୁଥିବା ପିଏସ୍‌ୟୁଗୁଡିକ ଚାଲୁ ରଖିବାର ଯଥାର୍ଥତା ଉପରେ ବିସ୍ତୃତ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ସମୀକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣଗୁଡିକ ସେମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ପରିଣାମ ସହିତ ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ପ୍ରମୁଖ ଭାବରେ ଦିଆଯାଇଛି।

- ଏହି ସମୀକ୍ଷାରେ କ୍ଷତି ସହୁଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କିଛି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଯେଉଁଗୁଡିକ ବିଭିନ୍ନ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରଦର୍ଶନର ଯଥାର୍ଥତା ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇଥିଲା। ପାଞ୍ଚଟି କ୍ଷତି ସହୁଥିବା ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଯଥା: ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋ ଲିମିଟେଡ୍, ଇଡ୍‌କଲ୍ ଫେରୋକ୍ରୋମ ଓ ଆଲଏଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍, ଇଡ୍‌କଲ୍ କଳିଙ୍ଗ ଆଇରନ ୱାର୍କ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍, ଓଡିଶା ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଓଡିଶା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍‌କୁ ଚିହ୍ନଟ କରି ଏହି ବିସ୍ତୃତ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷାର ପରିସରଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.1)

- ରାଜ୍ୟ ବାହାରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏନ୍‌ଟିପିସି ବିଦ୍ୟୁତ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡିକରୁ ଉଚ୍ଚ ଦରରେ ବିଦ୍ୟୁତ କ୍ରୟ କରିବାରୁ ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋ 1,065.55 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି ସହିଥିଲା। ଏହି କ୍ରୟକୁ ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋର ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ଆବଶ୍ୟକତା ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ ଓଇଆର୍‌ସି ଅନୁମୋଦନ କରିନଥିଲେ କାରଣ ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଓଇଆର୍‌ସିଙ୍କର ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସତ୍ତ୍ୱେ ସେହି ଉଚ୍ଚ ଦରର ବିଦ୍ୟୁତ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡିକରୁ ଚୁକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ କିଣାଯାଉଥିବା ବିଦ୍ୟୁତ ଅଂଶକୁ ଫେରସ୍ତ କରିବାରେ ମାତ୍ରାଧିକ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.5.6.1)

- ପିପିଏ ଅନୁଯାୟୀ ଆଇପିପିମାନଙ୍କଠାରୁ ହକ୍ ସସ୍ତା ମୂଲ୍ୟର ବିଦ୍ୟୁତ କ୍ରୟରେ କ୍ରମାଗତ ନିଅଣ୍ଟ ହେବାରୁ ଅନ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ମୂଲ୍ୟର ଉତ୍ସରୁ ବିଦ୍ୟୁତ କ୍ରୟ ହେତୁ ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋ 3,257.40 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.5.6.2)

- 2017-18ରୁ 2021-22 ସମୟ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ 12,688.06 ଏମ୍‌ୟୁ ନବୀକରଣଯୋଗ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ ଶକ୍ତି କ୍ରୟ ଲକ୍ଷ୍ୟରୁ ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋ 7,134.62 ଏମ୍‌ୟୁ କ୍ରୟ କରିପାରିଲା ଏବଂ 5,553.44 ଏମ୍‌ୟୁ ନିଅଣ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ 1,315.73 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଜୋରିମାନା ଦେୟ ହୋଇଥିଲା।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.5.6.4)

- ଡିସକମ୍‌ମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଏସ୍‌ପି ଦେୟ ଆଦାୟ କରି ଏହାର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମ୍ବଳ ସଂଗ୍ରହ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବା ହେତୁ 2015-16ରୁ 2021-22 ମଧ୍ୟରେ ଋଣ ଉପରେ ସୁଧ ବାବଦକୁ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ କରି ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋ 2,391.54 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି ସହିଥିଲା।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.5.7.1*)

- ପୂର୍ବରୁ ଓଇଆରସି ତାଙ୍କର 2016ରେ ଟ୍ରୁଇଙ୍ଗ ଅପ୍ ଆଦେଶନାମାରେ ଅତିରିକ୍ତ ବିଦ୍ୟୁତ ବ୍ୟବସାୟରୁ ଏବଂ ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ବଜେଟ ସହାୟତାରୁ କ୍ଷତିକୁ ଭରଣା କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିବାରୁ ଓଇଆର୍‌ସି ତାଙ୍କର ଅକ୍ଟୋବର 2021 ଟ୍ରୁଇଙ୍ଗ ଅପ୍ ଆଦେଶନାମାରେ ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋର ଦାବି 3,588.02 କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ କେବଳ 971.07 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ ଭରଣା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଇଛନ୍ତି। ଯେହେତୁ ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋ ସେପରି କୌଣସି ଉପାର୍ଜନ କରିପାରିଲା ନାହିଁ; ଏହା ନିୟାମକ ସମ୍ପତ୍ତିର ଟ୍ରୁଇଙ୍ଗ ଅପ୍ ଅନୁମତି ପାଇନଥିଲେ ଯାହା ଦ୍ୱାରା 2,616.95 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ସହିଥିଲା।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.5.8*)

- ଜୁନ୍‌ରୁ ନଭେମ୍ବର 2019 ମଧ୍ୟରେ ଉଭୟ ଚୁଲାକୁ 8,520 ଘଣ୍ଟା ବନ୍ଦ ହେତୁ ଇଫ୍‌କାଲ୍ 9,421.728 ଏମ୍‌ଟି ଏଚ୍‌ସିଏଫ୍‌ସି ଉତ୍ପାଦନର କ୍ଷତି ସହିବା ସହ 4.83 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅବଦାନ ହରାଇଲା।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.6.7.3*)

- ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଡିଆର୍ ଅଧିନିୟମ, 1957ର ଧାରା 21(5) ଅଧିନରେ 2000-01ରୁ 2010-11 ସମୟ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ତଲଙ୍ଗୀ କ୍ରୋମାଇଟ ଖଣି ଓ ରୋଇଡା-ଗ ଖଣିରେ ପରିବେଶ ମଞ୍ଜୁରୀ ବିନା ତଥା ପରିବେଶ ମଞ୍ଜୁରୀଠାରୁ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ କରିଥିବାରୁ ଇଡ୍‌କଲ୍ ବେଆଇନ ଖଣି ଖନନ ଓ ଜୋରିମାନା ବାବଦକୁ 751.74 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତିପୂରଣ ଓ ସୁଧ ଓଏମ୍‌ସିଠାରୁ ଋଣ ନେଇ ଏବଂ ନିଜସ୍ୱ ଅର୍ଥରୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.6.8.3*)

- ପ୍ରକଳ୍ପ ଫାଇନାନ୍ସ ଯୋଜନା, ବିଲ୍ଡିଂ ସେକ୍ଟର ଯୋଜନା, କର୍ପୋରେଟ ଋଣ ଯୋଜନା, କଳିଙ୍ଗ କୁଟୀର ଯୋଜନା, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଫାଇନାନ୍ସ ଯୋଜନା, କ୍ରେଡିଟ ଲିଙ୍କ୍‌ଡ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଯୋଜନାରେ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ସୁଦ୍ଧା ଓଆର୍‌ଏଚ୍‌ଡିସିର 2,405.11 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନାଦାୟେ ରହିଥିଲା।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.7.6.1, 2.7.6.2, 2.7.6.3, 2.7.6.4, 2.7.6.5 ଏବଂ 2.7.6.6*)

- କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମ, 2013ର ପ୍ରାବଧାନଗୁଡିକର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଓଆର୍‌ଏଚ୍‌ଡିସି 2009-10ରୁ ଏହାର ବାର୍ଷିକ ହିସାବ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନାହିଁ।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.7.7*)

III. ବିସ୍ତୃତ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସମୀକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣଗୁଡିକ ଓଡିଶା ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ମିଶନ ଅଧିନରେ ଥିବା ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡିକର କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନରେ ତ୍ରୁଟିଗୁଡିକୁ ସେମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ପରିଣାମ ସହିତ ଦର୍ଶାଉଛି।

- ଭାରତ ସରକାର (ଜିଓଆଇ)ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ମିଶନ (ଏସ୍‌ସିଏମ୍) ଅଧିନରେ ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ଭାବରେ ବିକଶିତ ହେବାକୁ ଜିଓଆଇଙ୍କ ଗୃହ ଓ ନଗର ବ୍ୟାପାର ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଭୁବନେଶ୍ୱର ଓ ରାଉରକେଲା ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା। ଏସ୍‌ସିଏମ୍‌ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ସ୍ଥାୟୀ ଏବଂ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସହରଗୁଡିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ଯାହାକି ମୂଳ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଯୋଗାଇବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ନାଗରିକଙ୍କୁ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଜୀବନ ଶୈଳି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ସହିତ ସ୍ଥାନୀୟ କ୍ଷେତ୍ର ବିକାଶ ଏବଂ ସ୍ମାର୍ଟ ସଲ୍ୟୁସନ୍ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟାର ପ୍ରୟୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଏବଂ ସ୍ଥାୟୀ ପରିବେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବ। ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଏସ୍‌ପିଭି ଯଥା: ଭୁବନେଶ୍ୱର ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ଲିମିଟେଡ୍ (ବିଏସ୍‌ସିଏଲ୍) ଏବଂ ରାଉରକେଲା ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ଲିମିଟେଡ୍ (ଆର୍‌ଏସ୍‌ସିଏଲ୍) ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.1*)

- ଯୋଜନା ଏବଂ ସମ୍ବଳ ସଂଗ୍ରହରେ ଦୁର୍ବଳତା ହେତୁ ଉଭୟ ବିଏସ୍‌ସିଏଲ୍ ଓ ଆର୍‌ଏସ୍‌ସିଏଲ୍ ଅନୁମୋଦିତ ପ୍ରକଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟର ଯଥାକ୍ରମେ ମାତ୍ର 36 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ 37 ପ୍ରତିଶତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଥିଲେ।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.6.1, 3.6.2 ଏବଂ 3.6.2.4*)

- ଏସ୍‌ସିଏମ୍‌ର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନରେ ବିଳମ୍ବ ଫଳରେ ଆର୍‌ଏସ୍‌ସିଏଲ୍ ଦ୍ୱାରା 27.73 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଧିକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.6.2.2*)

- କାର୍ଯ୍ୟ ପରିସରକୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଏବଂ ସମକାଳୀକ ନକରି ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କୁ ନିୟୋଜିତ କରିବାରୁ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କୁ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.6.2.3*)

- ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଏବଂ ଅନୁମୋଦିତ ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଅନୁପାଳନ ନକରି ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା କରିବା ଫଳରେ ମିଶନ ପାଣ୍ଠିରୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ପାଇଁ ଏମ୍‌ଓଏଚ୍‌ୟୁଏ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଅନୁମୋଦନ ଦିଆଯାଇନଥିଲା।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.6.3.2*)

- ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ବିଳମ୍ବ ହେବା ଫଳରେ ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ଉପକାରିତା ମିଳିପାରୁ ନଥିଲା।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.6.3.5 ଏବଂ 3.6.3.7*)

- ଏମ୍‌ଓଏଚ୍‌ୟୁଏଙ୍କ ପରାମର୍ଶକୁ ଅମାନ୍ୟ କରି ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରୀ ବିଭାଗ/ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ସିଧାସଳଖ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ ଫଳରେ ଆର୍ଥିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.7.1 ଏବଂ 3.7.2*)

- ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ଅନୁପାଳନ ନକରିବା ଦ୍ୱାରା ମିଶନ ପାଣ୍ଠିରୁ ପ୍ରଶାସନିକ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ପରିଚାଳନା ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଦିଗରେ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.7.3 ଏବଂ 3.7.5*)

- ଏଚ୍‌ଆର୍ ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ଗଠନ, ପୂର୍ଣ୍ଣକାଳୀନ ସିଇଓ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ପରାମର୍ଶ ବିଚାରପୀଠ ବୈଠକ ପାଇଁ ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ଅନୁପାଳନ ନକରିବା, ବାଞ୍ଛିତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଓ ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ଅଭାବକୁ ଦର୍ଶାଉଥିଲା।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.8.2, 3.8.3 ଏବଂ 3.8.4*)

IV. ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟ

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଭାବ ସହିତ ପିଏସ୍‌ୟୁଗୁଡ଼ିକର ପରିଚାଳନାରେ ଅଭାବକୁ ଦର୍ଶାଏ। ସୂଚିତ ହୋଇଥିବା ଅନିୟମିତତାଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଦିଆଯାଇଛି:

- ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ୟୁତ ନିୟାମକ ଆୟୋଗଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଡିସ୍‌କମମାନଙ୍କର ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଫେରସ୍ତରେ ବିଳମ୍ବ ହେତୁ ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋ ଦ୍ୱାରା ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଋଣ ନିଆଯିବା ଫଳରେ 39.82 କୋଟି ଟଙ୍କା ସୁଧର ବୋଝ।

(*ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.1*)

- ଓଡିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ଟାରିଫରେ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ଆୟକର ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାରୁ କମ୍ପାନୀ 18.56 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ପ୍ରତିପୂରଣ ପାଇଥିଲେ ଯାହା ଫଳରେ ରାଜ୍ୟର ଉପଭୋକ୍ତାମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅଯଥା ବୋଝ।

_(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.2)_

- ଓଡିଶା ବିଦ୍ୟୁତ (ଶୁଳ୍କ) ଅଧିନିୟମ, 1961ରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହୋଇ ଓଡିଶା ଜଳ ବିଦ୍ୟୁତ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା କମ୍ ହାରରେ ବିଦ୍ୟୁତ ଶୁଳ୍କ ପ୍ରଦାନ କରିବାରୁ ରାଜ୍ୟ ରାଜକୋଷକୁ 2.36 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି।

_(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.3)_

- ଗ୍ରୀଡ୍‌କୋ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ସରକାରୀ ପ୍ରତ୍ୟାଭୂତି ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ ହେତୁ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 6.19 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଜୋରିମାନା ଲାଗୁ।

_(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.4)_

- ଓଡିଶା ବିଦ୍ୟୁତ ସଞ୍ଚାରଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ହାରରେ ଚୁକ୍ତି ମୂଲ୍ୟର ଭୁଲ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଯୋଗୁ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ 2.44 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଧିକ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ।

_(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.5)_

- ଜଙ୍ଗଲ ଜମିରେ ଅବୈଧ ଖଣି ଖନନ ପାଇଁ ଓଡିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା 47.12 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଦଣ୍ଡନୀୟ ନିଟ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରଦାନ।

_(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.6)_

- ଓଡିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ଖଣିଜ ଅନ୍ୱେଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ 7.40 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ।

_(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.7)_

- ଓଡିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍‌ର ଗନ୍ଧମାର୍ଦ୍ଦନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଲୁହାପଥର ଗୁଣ୍ଡର ସର୍ବନିମ୍ନ ମୂଲ୍ୟର ଅନୁପଯୁକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହେତୁ 2.98 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି।

_(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.8)_

- କ୍ରୋମ ପଥର ବିକ୍ରୟ ନିମିତ୍ତ ଓଡିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବନିମ୍ନ ମୂଲ୍ୟର ଭୁଲ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହେତୁ 1.97 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ ହ୍ରାସ।

_(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.9)_

- ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଆରକ୍ଷୀ ଗୃହନିର୍ମାଣ ଓ କଲ୍ୟାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ଜିଏସ୍‌ଟି ପ୍ରଦାନ ହେତୁ 3.12 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି।

_(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.10)_

- ବୈଷୟିକ ସମ୍ଭାବ୍ୟତା ଯାଞ୍ଚ ନକରି ଭୁବନେଶ୍ୱର ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା ଅନ-ବୋର୍ଡ-ବସ୍ ୟୁନିଟ କ୍ରୟ କରିବା ଦ୍ୱାରା 4.50 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିରର୍ଥକ ଖର୍ଚ୍ଚ ।

_(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.11)_

- ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ନକରି ପ୍ରକଳ୍ପର ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ଫଳରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ସ୍ମାର୍ଟ ସିଟି ଲିମିଟେଡ୍ ଦ୍ୱାରା 1.91 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅପଚୟ।

_(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.12)_

- ଓଡିଶା ଶିଳ୍ପ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ଲଜିଷ୍ଟିକ ପାର୍କ ପାଇଁ କମ ମୂଲ୍ୟରେ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ହେତୁ 1.82 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ କ୍ଷତି ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.13)

- ଓଡିଶା ଶିଳ୍ପ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉନ୍ନୟନ ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ଜମିର ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଆବଣ୍ଟନ, ଏହାର ଉପଯୋଗର ସ୍ୱଳ୍ପ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ 16.19 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଉଣା ଅନାଦେୟ ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4.14)